

Obstakels op de weg naar het (vrijwillig) molenaarsschap

Wel de goede inzet hebben, wel willen, maar belemmerd worden door regels en omstandigheden. Hoe gaat JACCO DE MAAT (1971) hier mee om? Hij wil vrijwillig molenaar worden. Maar dat gaat niet zomaar. Ik spreek hem daarover bij molen De Dellen (1855 - Nieuw-Scheemda).

Pril begin

De eerste molenherinnering die Jacco heeft is aan de [Mallemsse Molen](#) (1424/1748), een watermolen in zijn geboorteplaats Eibergen. Hij is dan 8 jaar. Hij herinnert

zich dat hij er rond liep en ook binnen mocht kijken. Het was ook een beetje 'lekkerkijken'. Want er werden op zondagen pannenkoeken gebakken door molenaar Hebels en zijn vrouw, ook molenaar. Daarna verflauwt zijn aandacht voor molens jarenlang. Vanaf zijn 20e is hij milieutoezichthouder. Voor zijn werk komt hij in aanraking met allerlei technieken. Tegelijkertijd heeft hij ook altijd belangstelling gehad voor oude techniek: stoommachines en dergelijke, wat hem ook fascineert aan molens.

Jacco krijgt een gezin, er zijn kinderen. Met hen bezoekt hij in Oterleek (N.H.) zijn zwager die er molenaar is op [De Otter](#) (1900). 'Hier ontstond mijn herliefde voor de molen,' zegt hij. Er zijn inmiddels 25 jaar verstreken. Dan, in 2018, leest hij in het Dagblad van het Noorden een artikel waarin staat: molenaars gevraagd. Dat triggert hem. Hij zoekt contact en het is via via uiteindelijk Henk Klöpping die zijn gegevens doorgeeft aan de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen (MSMOG).

Wat nu?

In de molenschuur te Noordbroek vindt de kennismaking plaats met leden van de MSMOG.* Daar krijgt Jacco te horen hoe de opleiding tot vrijwillig molenaar in Groningen in z'n werk gaat en dat er van hem verwacht wordt dat hij in principe elke zaterdag of zondag draait. Hij beseft dat hem dat op dat moment niet gaat lukken met z'n gezin en werk erbij. Toch wil hij als vrijwilliger iets doen met molens. Zijn voorstel is: 'Ik bied me aan voor klein onderhoud aan de molens.' Dat vindt een enthousiast onthaal.

Klein onderhoud

Jacco neemt plaats in de technische commissie. Samen met Henk Klöpping vormt hij er het klussenteam. Ze krijgen van de molenaar klussen te doen en overleggen deze ook met molen-technisch adviseur Anne Wieringa over wat ze wel en niet mogen doen. De eerste klus is er één aan de paaltjasker bij De Dellen. Die is aan het verzakken en moet stabiel worden opgesteld. Daar zouden ze dit jaar mee beginnen. Maar helaas gooide de coronacrisis roet in het eten. 'Tot nu toe kon ik aan de tjasker nog niets doen,' vertelt Jacco.

Molengids

Omdat hij toch meer wil doen dan klussen is Jacco begonnen aan de cursus molengids van Erfgoedpartners bij Marjan Brouwer, samen met nog drie heren en één dame. Tot nu toe heeft hij zo'n vijf lessen gevolgd, één in Ten Boer op de Widde Meuln, één bij Erfgoedpartners in de stad, een keer overleg gehad en verder via het beeldscherm digitaal. Na acht lessen mag je je molengids noemen. Als onderdeel van de cursus zijn ze nu gezamenlijk bezig iets groots te organiseren voor alle molens van de Stichting. Dat wordt dan voor 2020/2021. Bedoeld om meer publiek te trekken als de omstandigheden weer wat zijn genormaliseerd. De inhoud van de lessen bevalt hem wel. 'Je doet veel kennis op over molens, jammer alleen dat er veel tijd zit tussen de cursusavonden.'

Pleidooi

Tot slot wil hij nog het volgende kwijt. Het liefst zou hij het molenaarschap willen leren uitgesmeerd over een wat langere periode dan ze hier in het Noorden gewend zijn. 'In bijvoorbeeld Noord-Holland, waar mijn zwager molenaar is, leiden ze ook molenaars op die maar één keer in de maand op de molen kunnen komen om het vak te leren. De opleiding van het Gilde duurt dan 4 à 5 jaar. Bij de MSMOG proberen ze daar nu ook wat aan te doen met de nieuwe opleiding tot moleninstandhouder. Dat wil zeggen opgeleid worden tot molenaar, maar alleen voor één type molen. De lesperiode is dan wel korter maar alles is nog steeds aaneengesloten. 'Dat lukt mij dus alsnog niet', zegt Jacco. 'Zolang ik niet een gilde- of instandhoudersopleiding kan doen verdeeld over een langere periode blijf ik anders actief voor de Stichting,' voegt hij er aan toe, 'maar ik blijf erover in gesprek met de Molenstichting en wacht af wat daar uit komt.'

Zo is Jacco de Maat op zijn eigen manier bezig zich in te leven in de molenwereld en daar actief in te zijn. Hij klinkt enthousiast en blijkt heel betrokken. 'Als de jongens de deur uit zijn, is mijn doel zelf een molen te draaien. Dat zou ik graag willen,' besluit hij ons gesprek.

* MSMOG beheert 10 molens: in Midden Groningen negen; in het Oldambt één. En verder één Paaltjasker (bij De Dellen).